

Uppstart vid stort oljepåslag över kommun- och länsgräns

För kustnära
kommun, räddningstjänst och länsstyrelse

Innehåll

Arbetsmiljö	7
Avfallshanteirng	7
Avlösning	7
Avslutad räddningstjänst	8
Definitioner	9
Dokumentation	5
Ekonomi	6
Experter	6
Frivilliga	7
Information	6
Kortversion av Uppstart vid stort oljepåslag	10
Kostnadsersättning	8
Ledning	4
Logistik	7
Mat, sjukvård och hygien	7
Media	6
Miljörestvärdesledare	8
Normativa beslut	5
Prognos och konsekvenser	3
Resurser	5
Samverkan och samverkansgrupp	3
Saneringsteknik	7
Skadeplatsorganisation, ett exempel	11
Studiebesök	8
Utvärdering	8

Prognos och konsekvenser:

- Prognos över väder (både hos SMHI och internationellt) och oljepåslag framtagna
- Konsekvenserna av troligt oljepåslag framtagna för samhället, människorna och miljön (kort och lång sikt)

Samverkan:

- Samverkansbefäl från den egna organisationen utsedd med definierad roll och plats.
- Samverkanspartners kontaktade:

☐ RTJ	☐ FM	☐ Näringsliv	☐ Kommun	☐ Frivilliga	☐ Media
☐ MSB	☐ LST	☐ Internationella kontakter	☐ Polis	☐ Vägverk	
☐ KBV	☐ Expert	☐ Frivillig organisationer	☐ SMHI	☐ KfV	

Samverkansgrupp etablerad:

Ansvarsförhållandena och respektive organisations befogenheter förändras inte i.o.m. att samverkansgruppen träffas. Bemanning görs efter respektive olycka/händelses karaktär och behov (rekommendation max 12 stycken). Deltagande kan göras på plats, via telefon- eller videokonferens.

Kallande är länsstyrelsen som ser ett behov av synkroniserat samarbete.

- Gemensam lägesorientering
- Fördelning av arbetsuppgifter
- Gemensam planering av åtgärder
- Effektiv beslutshandling och ledningsuppbyggnad
- Gemensam lägesbild, risk och beslutsunderlag
- Informationsutbyte
- Samordning av genomförande
- Samordning av information till allmänheten
- Gemensamma riktlinjer framtagna för etik o moral
- Upphandlingskriterier framtagna och entreprenörer utvalda
- Känsliga kuststräckor prioriterade

Det är varje medarbetares ansvar att vidarebefordra information och fakta så att ledningen tar ett välgrundat beslut.

Lojalitet mot tagna beslut ger effektivitet i insatsen.

□ **Ledning för den egna organisationen:**

- Säkerställ en samsyn på olyckan och mål med insats fastställd i samverkansledningen (om möjligt prioritera)

☐ Vad?	☐ Hur?
☐ Vem?	☐ När?
☐ Varför?	☐ Var?

- Mål är nedbrutna i den egna organisationen och för underliggande sektorer (om möjligt prioritera) Information om mål med insats och ledningsstruktur har gått ut till alla berörda
- Ansvarig organisation och aktuell lagstiftning är bestämd. Ansvarig ledare är bestämd och information har gått ut:
Fas 1 Räddningstjänst   Fas 2 Grovsanering   Fas 3 Finsanering
- Skadepplatsorganisationen är beslutad och dokumenterad och förmedlad till samverkande organisationer.
- Sektorindelning är gjord (ex efter länsgräns) och varje sektor har en basort för ledning och depå.
- Stab är etablerad och plats utsedd
- Analysfunktionen är bemannad och fått arbetsorder, ramar och förutsättningar
- Kommunikationsvägar, ansvar, bemanning och arbetsuppgifter klarlagda
- Välj ledningsplatsens placering i förhållande till olyckan. Ha en närhet till skadeområdet och gör ledningsbesök.
- Säkerställ kommunikationsvägarna både inom ledning och inom organisation.
- Etik och moral går som en röd tråd genom insats och ledning
- En kontinuerlig utvärdering görs av enskilda, insatta åtgärder. Görs åtgärderna i rätt ordning och på rätt sätt?
- Ledningen är proaktiv och följer olycksförloppet.
- Organisationen är dimensionerad efter prognos. Arbetsfördelning är gjord och specialister utsedda med uppgift och plats. Avlösning är säkerställd
- God resurstillgång och tidig resurstillväxt är säkerställd

Normativa beslut:

- Begränsningar i ordinarie verksamhet identifierade. Faktorer för ställningstagande:

<i>Olycksförloppet</i>	<i>Resurser</i>	<i>Organisation/ledning</i>
Nödhamn för haverist	Fördelning av tillgängliga resurser på ett lokal/nationell/internationell nivå	Samordning av åtgärder
Grund för haverist		Bemanning/avlösning/uthållighet
Prioritering av känsliga områden	Tid mellan beställning och insats	Placering ledning - olyckan
Orsak – verkan – konsekvenser	Logistik olja-/avfallshantering	Möjlighet till aktuell helhetsbild
Förebyggande åtgärder	Studiebesök	Samverkans effekter i tid o rum
Oljebekämpning till havs	Massmedia	Uppföljning och utvärdering
Oljesanering på land	Frivilliga	Kostnadsersättning
Sekundär kontaminering	Ordinarie verksamhet	Kommunikationsmöjligheter och tillgänglighet till aktuell kuststräcka

- Organisation har presenterat konsekvenserna för den egna kärnverksamheten i om tagna mål och normativa beslut i samverkansledningen.
- Samverkansåtgärder som kan mildra ev begränsningar i ordinarie verksamhet för respektive organisation är identifierade.

Dokumentation igångsatt på både ledning, stab, miljö och insats

Resurser:

- Resurser beställda efter prognos och tagna mål
- Respektive sektorchef ansvarar för att behov förs vidare till samverkansledningen
- Jurist kontaktad och riktlinjer fastställda för upphandling
- Samverkansledningen ansvarar för fördelning av nationella och internationella resurser
- Lokala leverantörer kontaktade för respektive sektor

Information:

- Informationsprocessen är säkerställd både internt och externt
- Sektorchefer och underlydande rapporterar kontinuerligt uppåt i organisationen om:
  - Resultat av beslutade åtgärder
  - Analys och prognos
  - Kritiska faktorer
- Informatörer är utsedda (ex från kommunerna, länsstyrelsen, näringslivet, radio och teve).
- Information till markägare och näringsliv har gått ut
- Information inom organisationen går ut till all personal minst varje dag (ex med matlådorna, på depåerna, i utbildningen, på webbsida)

Media:

- Pressansvarig är utsedd med placering i samverkansledningen
- Pressmeddelande till massmedia skickas kontinuerligt ut och rutiner upprättade
- Lokala informatörer utsedd med telefonnummer dit media kan ringa
- Hänvisningar på webbsida
- Rundturer är organiserade efter behov och resurser

Ekonomirutiner är etablerade och förutsättningar för bla ersättning, bokföring, beslutsrätt, inköpsrätt klargjorda

Experter:

<i>Samverkansgruppen</i>	<i>Sektor</i>	<i>I alla led/nivå</i>
○ Oljeexperter	○ skydds jakt	○ Dator
○ MSB	○ KFV	○ Kommunikationssystem
○ Jurist LST	○ Oljedepå	○ Information
○ En representant från någon ur MSB personalpool	○ Miljö LST	

Frivilliga:

- Frivilliga (allmänheten) fångas upp och får kontinuerlig information om ev behov till insatsen.
- Telefonnummer för anmälan framtaget
- Ansvarig för frivilliga och deras arbetsmiljö utsedd
- Utbildning organiserad och utbildningscenter utsett
- Transport av frivilliga från utbildningscenter till aktuellt arbetsområde organiserat
- Försäkring, skyddsutrustning och ersättning till frivillig är bestämt

Saneringsteknik :

- Saneringsteknik för olika strandtyper är bestämda och material finns på plats
- Beslut om att nedprioritera områden alternativt avvakta med åtgärder är väl underbyggda

Arbetsmiljö:

- Arbetsmiljöansvar klart och riktlinjer för trygg arbetsplats fastlagda och kända i organisationen
- Ansvarig för arbetsmiljö utsedd
- Rutiner för personal som skadas är upprättat och risker för liv/hälsa fastställda och skyddsnivå och exponeringstid bestämd
- Skyddsombud finns
- Synkronisering är gjord mellan de olika medverkande organisationerna för ovanstående punkter

Logistiken är organiserad för material, personal och mat

Avfallshantering är klarlagd och enligt gällande lagstiftning

Mat, sjukvård och hygien:

- Frivilliga organisationer/näringsliv har fått i uppdrag att organisera maten för all personal
- Personal har tillgång till toalett och dusch
- Sjukvård finns tillgängligt

Avlösning:

- Bestäm vilka nyckelbefattningar som finns i organisationen. Säkerställ en kravprofil. De befattningar som kräver lokal kännedom ska ha en lokal avlösning. Alla övriga befattningar kan vara från inlandet.
- Säkerställ en långsiktig personalplanering av experterna.
- 2-3 st avlösare på en nyckelbefattning kan vara lämpligt

Studiebesök:

- Alla studiebesök planeras och samordnas utifrån målgrupp
- Utse informatörer som ansvarar för studiebesök
- Allmänheten och media får på särskilda platser ”inåt landet” se film och foton tagna på skadeplats
- Webbkameror uppsatta efter tillstånd av LST
- Riktlinjer om studiebesök från media, allmänhet och politiker är upplagda så att insatsarbetet inte blir lidande

Miljörestvärdesledare är utsedd och har fått resurser

Beslut om avslutad räddningstjänst och återställande av personal/mtrl

Uppföljning och utvärdering är gjord

Begäran om kostnadsersättning är gjord

Definitioner

Frivillig organisationer	Organisationerna kan finnas dels inom Försvarsmakten och dels inom näringslivet som en ideell förening
FvM	Försvarsmakten
Expert	Konsultföretag som är miljöexperter
KBV	Kustbevakningen
KFV	Katastrofhjälp Fåglar och Vilt
LST	Länsstyrelsen
Normativ ledning	Ex Räddningschefen (i beredskap) definierar: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Organisationens roll i insatsen ☐ Insatsens förutsättningar och ramar ☐ Resursförsörjning till insats ☐ Och identifierar begränsningar i ordinarie verksamhet
Operativ ledning	Ex Skadepplatschef/Sektorchef är tilldelad en definierad roll och del i skadepplatsorganisationen och leder och utför tilldelad uppgift.
OSC	Kustbevakningens On- Scene Commander
PIC	PolisInsats Chef
RCB	Räddningschef i Beredskap
Resurser	Tillgängliga resurser från både lokal nivå som från nationell / internationell
RL	RäddningsLedare från räddningstjänsten
Samverkansbefäl	Samverkansbefälet utses av sin organisations ledning och får en definierad roll och plats: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Samverka med över och sidoordnade staber samt civila/militära myndigheter. ☐ Beställningsmottagare ☐ Delge sin organisations syn på frågor ☐ Befogenheter – rätt att fatta beslut inom givna ramar ☐ För minnesanteckningar
Sektorchef	Leder enhet i utförande av tilldelad uppgift antingen inom enbart den egna organisationen eller i en tvärsektoriellt sammansatt enhet.
MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Stab	Se stabsinstruktion för specifikt område/organisation
Strategisk ledning	Ex Räddningsledaren: <ul style="list-style-type: none"> ☐ Definierar insatsens mål ☐ Fördelar uppgifter inom skadepplatsorganisationen ☐ Samordnar insatsens genomförande

Kortversion för uppstart vid stort oljepåslag

- Prognos och konsekvenser
- Samverkanspartners kontaktade och samverkansgrupp etablerad
- Samverkansbefäl utsedd med mål och uppgift
- Egna ledningen har:
  - Fördelat ansvar mellan och inom organisation/er och arbetsuppgifter
  - Tagit fram mål och prioriterat
  - Fastställt organisationsstruktur
  - Etablerat stab och fördelat arbetsuppgifter
- Dokumentation igångsatt på både ledning, stab, miljö och insats
- Normativa beslut för begränsningar i ordinarie verksamhet identifierade
- Resurser är beställda efter prognos och mål
- Ekonomirutiner klarlagda
- Expertbehov identifierat, säkerställt och fördelat
- Informationsprocessen säkerställd både internt och externt
- Mediaansvarig utsedd
- Arbetsmiljöansvar klart och riktlinjer för trygg arbetsplats fastlagda och kända i organisationen
- Avfallshantering är klarlagd och enligt gällande lagstiftning
- Avlösning är planerad för varje del i skadeplatsorganisationen
- Riktlinjer för frivilliga (allmänheten) framtagna och organiserade
- Logistiken organiserad för personal, material och mat
- Saneringsteknik bestämd och material beställt
- Mat och hygien är organiserat för insatt personal
- Studiebesök är planerade för de olika intressegrupperna
- Miljörestvärdesledare är insatt
- Beslut om avslutad räddningstjänst och återställande av personal/mtrl
- Uppföljning och utvärdering
- Kostnadsersättning begärd

Exempel på skadeplatsorganisation

Om ett oljepåslaget drabbar en stor del av södra Sveriges kust kan följande organisation användas:

